

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 214-01/16-3/
Ljubljana, 28. junij 2016

EPA 1291-VII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2015 in Ocena stanja

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 75. seji 22. junija 2016 obravnavala Letno poročilo Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2015, EPA 1291 - VII (v nadaljevanju: letno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** letnim poročilom.

Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: KPK) je samostojen in neodvisen organ, ki z namenom krepitve učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanje njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji na podlagi zakonov samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene v Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZInPK) ter v drugih zakonih in dokumentih. Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: predsednik komisije) je predstavil 12. poročilo KPK, ki je glede na obliko podobno lanskemu in so zato statistični podatki in ugotovitve lažje primerljivi.

Število prijav na KPK je v 2015 upadlo, prišlo jih je 1083, v obravnavo jih je bilo vzetih 450, rešenih v celoti je bilo 1575 zadev. V 605 primerih je bil izdan zaključni dokument v zadevah suma korupcije, v 133 primerih pa je bil uveden prekrškovni postopek. Izdanih je bilo nalogov za 6.400 evrov glob. KPK je prejela 9.291 poročil o premoženjskem stanju zavezancev, pri čemer je še vedno veliko napak pri prijavi premoženjskega stanja. KPK je organom pregona in odkrivanja (policiji, državnemu tožilstvu) predala 84 ovadb suma storitve kaznivega dejanja. V 2015 je bil velik porast prijav lobističnih stikov, prišlo je 2483 poročil o lobističnih stikih (povečanje za več kot 100% v primerjavi z 2014). Povečale so se prijave lobističnih stikov v državnih organih in Državnem zboru, medtem, ko je še vedno zelo malo prijav iz občin. Izvedeno je bilo 31 sej senata. Predsednik komisije je pohvalil delovanje sodelavcev in zatrdil, da KPK dela dobro. V javnosti so izpostavljeni le najbolj odmevni primeri, ki pa ne odražajo pravega dela KPK.

Na KPK deluje Služba za nadzor in preiskave, ki rešuje vse prijave, ki pridejo na KPK, pri čemer sta 2 do 3 prijave od 10 anonimne, KPK vse prijave obravnava resno. Velika

pozornost je posvečena zaščiti prijaviteljev, ki jim je omogočena popolna anonimnost in lahko pridobijo kodno ime. Center za integriteto in preventivo se ukvarja z ozaveščanjem družbe na področju korupcije in krepitve integritete, da je korupcijska dejanja treba preganjati in da je treba vzpostaviti ničelno stopnjo do korupcije. V pristojnost službe za analitiko in informacijsko varnost sodi Supervisor, gre za izjemno pomembno orodje v boju proti korupciji, saj prikazuje rabo javnega denarja. Supervisor je bil v 2015 prenesen na strežnik na Ministrstvu za javno upravo. KPK zastopa državo v različnih organizacijah (GRECO, ZN, OECD, Evropska komisija). V 2015 se je nadaljevala 3. faza ocenjevanja Slovenije glede izpolnjevanja določb Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju. V posebnem poglavju Ocena stanja so zapisane ocene KPK glede situacije in percepcije do korupcije v družbi, katera so največja tveganja in kakšne so mednarodne ocene Slovenije glede ukrepanja proti korupciji. Navedeni so statistični podatki o ukrepanju policije in državnega tožilstva na področju korupcije. Predstavljena je tudi ocena korupcijskih tveganj v občinah in kot najbolj kritična so izpostavljena področja javnih naročil, sprejemanja daril in nasprotje interesov.

* * *

Komisija je pohvalila sistematično in pregledno pripravljeno poročilo. Seznanila se je s statističnimi podatki in ugotovitvami v letnem poročilu KPK, ki kažejo na zavzeto delo, vendar so v njem zaskrbljujoče ocene, ki kažejo na to, da je korupcije v Sloveniji veliko več kot se je odkrije in predvsem, da je v Sloveniji še vedno prisotna t.i. sistemska korupcija, ki se navzven kaže tudi v mnogih primerih netransparentnega kadrovanja v državnih podjetjih in nadzornih svetih in v prekomernem vplivu politike na upravljanje javnega premoženja. Korupcijo kot tako, pa krepijo še mnogi drugi elementi: šibkost integritete delovanja javnega sektorja, neobvladovanje nasprotij interesov, sistem javnega naročanja, delovanje sodstva in tožilstev, ki ne zagotavljajo učinkovitega sodnega varstva posameznika, netransparentno lobiranje. Kljub temu nekateri mednarodni kazalci kot je Indeks zaznave korupcije kažejo minimalne premike v pravo smer, kar je komisija pozdravila. Pomemben element krepitve integritete in poznavanja korupcijskih tveganj je področje izobraževanja, zato je KPK v 2015 izvedel kar 65 izobraževanj, usposabljanj, predavanj in posvetov, ki se jih je udeležilo 3714 udeležencev.

Komisija je v zvezi z delovanjem KPK predsedniku komisije zastavila nekaj vprašanj. Člane komisije je zanimalo ali je KPK uspela pridobiti nove sodelavce, saj je po menjavi vodstva KPK veliko ljudi odšlo v službo drugam. Delo na KPK je specifično, potrebna so strokovna znanja, ki si jih pridobiš na delovnem mestu in je zato škoda vsakega izgubljenega človeka, ki ga je treba na novo uvesti v delo, da lahko uspešno deluje na področju boja proti korupciji. Predsednik komisije je zatrdil, da so v zadnjem letu zaposlili nove, sposobne sodelavce, ki odlično delajo in da dobri rezultati KPK temeljijo predvsem na njih. Na KPK ni bilo še nikoli zaposlenih toliko ljudi kot jih je trenutno. S tem je tudi zavrnil očitke o kadrovske podhranjenosti KPK, pri tem pa omenil zanimivo dejstvo, ki na simbolni ravni kaže odnos države do preganjanja korupcije, da so namreč funkcionarji KPK plačani veliko slabše kot funkcionarji drugih organov.

V luči krepitve KPK in še boljših rezultatov so člani komisije opozorili, da je že nekaj let govora o pripravi novega zakona in da bi bila KPK verjetno s prenovljeno zakonodajo še bolj uspešna. Predsednik komisije je potrdil, da se je KPK v preteklem letu skupaj s pristojnim ministrstvom ukvarjala s postopkom prenove Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije in ocena KPK je, da bi bilo dobro nekatere stvari v zakonu popraviti oziroma spremeniti. Vendar pa vsake težave v posameznem podsistemu ni mogoče rešiti s spremembo zakonodaje, zato bodo spremembe obstoječega zakona dobrodošle, vendar pa tudi veljavni ZInPK ni tako slab in omogoča kvalitetno delo, kar KPK dokazuje tudi s tem letnim poročilom. Pri tem je članom komisije tudi omenil, da je v zvezi s postopki pred KPK Vrhovno sodišče Republike Slovenije ugotovilo, da so vsi postopki zakoniti in da KPK v postopkih ni kršila

nobenih pravic preiskovancem. Komisija se je strinjala s predsednikom komisije KPK, da je v primeru preganjanja korupcije in krepitve integritete najpomembnejša neodvisna pozicija komisije, tako kadrovska kot finančna, saj KPK kontrolira vse visoke javne uslužbence v državi in brez neodvisnosti je to delo nemogoče opravljati.

Državni svetniki so zastopniki različnih interesov v Državnem svetu in iz njihove funkcije izhaja, da zastopajo svojo volilno bazo, pa vendar je bilo v preteklosti izpostavljeno tudi vprašanje o morebitnem korupcijskem tveganju povezanim z načinom delovanja državnih svetnikov. Zato so člani komisiji želeli preveriti stališče predsednika komisije do tega vprašanja. Predsednik komisije je članom komisije pojasnil, da v delovanju državnih svetnikov ne more biti korupcijskega tveganja, saj so državni svetniki predstavniki določenih podsistemov v državi, ki so jih izvolili, državni svetniki jih predstavljajo javno in se zavzemajo za njihove interese.

* * *

Za poročevalca na seji Mandatno-volilne komisije je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.